

Klagenemnda for miljøinformasjon

NEMNDSVEDTAK

Saksnr: 2004/04

Klager: Bengt Sviu
Kroerveien 82D
1430 Ås

Innklaget: SCA Hygiene Products AS
Postboks 2010
3103 Tønsberg

Saken gjelder

Saken gjelder klage på SCA Hygiene Products AS (SCA) behandling av krav om miljøinformasjon knyttet til følgende produkter: Libero Baby, UP&GO, Discovery og Junior. Klager har stilt fem spesifikke spørsmål til selskapet som han hevder ikke er blitt besvart.

Sakens bakgrunn

Ved brev av 20.02.2004 tok klager kontakt med selskapet og ba om følgende informasjon (vedlegg 1):

1. En fullstendig innholdsfortegnelse for deres produkter: Libero Baby, UP&GO, Discovery og Junior.
2. En fullstendig innholdsfortegnelse for alle innsatsvarer i produkter nevnt under punkt 1.
3. Jeg vil spesielt belyse at kravene i 2 blant annet omfatter: a) andel monomerer i inngående polymerer, b) alle limstoffer, c) rester av produksjonskjemikalier.
4. Løselig fraksjon for alle innsatsvarer, i vann og olje, oktanol el.
5. Eventuelle vurderinger av produkter/innsatsvarer som er utført av kvalifisert personell som identifiseres med navn og utdanning. Analyser av reaksjonsprodukter etter lagring med urin.

Virksomheten besvarte klagers henvendelse ved brev av 19.03.2004 (vedlegg 2) og viste blant annet til at selskapet ikke er forpliktet til å besvare spørsmålene fordi produktene ikke kan medføre "en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet", jf. miljøinformasjonsloven § 16 første ledd. Selskapet oversendte likevel informasjonsmateriell som etter virksomhetens vurdering besvarte enkelte av klagers spørsmål. I forhold til den informasjonen som ikke ble utlevert, bemerket SCA at denne informasjonen må anses som forretningshemmeligheter, jf. miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c.

Ved brev av 14.04.2004 kommenterte klager virksomhetens svar og fremholdt at han ikke anså SCAs behandling av kravet om miljøinformasjon som rettmessig. Han klaget derfor saken inn

for klagenemnda i brev av samme dato (vedlegg 3). I brevet til virksomheten ønsket klager også besvart hvorfor massene i bleiene blekes. Han anførte videre at masseproduksjon av bleier også medfører utslipp av kvikksølv til vann. Nemnda understreker at klager ikke har bedt virksomheten informere om eventuelle kvikksølvutslipp. Dette spørsmålet er derfor ikke gjenstand for klagesaksbehandling. Selskapet har for øvrig senere påpekt at det ikke benyttes kvikksølv i produksjonen. Etter de opplysningene som selskapet har fremskaffet, gjøres dette heller ikke av leverandørene.

I brev av 15.06.2004 kommenterte SCA klagers brev av 14.04.2004 (vedlegg 4), hvor det er fremholdt at virksomheten ikke var forpliktet etter miljøinformasjonsloven til å besvare kravet om miljøinformasjon. Virksomheten ga samtidig en begrunnelse for hvorfor bleiene blekes.

Sekretariatet forela klagen for virksomheten i brev 06.07.2004 for informasjon og eventuelle kommentarer (vedlegg 5).

På vegne av SCA sendte advokatfirmaet Wiersholm, Mellebye & Bech i brev av 13.09.2004 (vedlegg 6) ytterligere informasjon til nemnda. SCA oversendte også selv utfyllende kommentarer til klagen i brev av 15.09.2004 (vedlegg 7).

Nemnda besluttet at det skulle holdes en muntlig høring for at saken skulle bli bedre opplyst. I telefonsamtale 06.12.2004 informerte innklagedes advokat om at virksomheten ikke hadde anledning til å delta i en slik høring, og at den uansett anså saken som tilstrekkelig opplyst gjennom den skriftlige korrespondansen som foreligger. Dersom nemnda imidlertid hadde konkrete skriftlige spørsmål den ønsket besvart, ba de om at disse ble forelagt virksomheten.

Av hensyn til sakens opplysning ble det besluttet å innhente en sakkyndig vurdering (vedlegg 8). Den sakkyndige vurderingen ble forelagt partene ved brev av 31.01.2005 (vedlegg 9). Nemnda har ikke mottatt noen ytterligere kommentarer fra virksomheten.

Klagers anførsler

Klager anfører at han har fått avslag på krav om miljøinformasjon. Han viser til at kvikksølvnivåene i ferskvann og fisk er blant de største lokale miljøproblemene i Sverige, hvor SCA har sin bleieproduksjon. Dette problemet kan anses for å være knyttet til produksjon av masse. Klager anfører at celluloseindustrien således må ha en ikke "ubetydelig påvirkning på miljøet", og at de derfor ikke kan avvise krav om miljøinformasjon. Klager påpeker at dersom selskapet fastholder sitt avslag på grunnlag av at virksomheten ikke medfører "en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet", må han få informasjon som setter ham i stand til å vurdere riktigheten av avslaget. Klager viser videre til at det årlig kastes en betydelig mengde brukte bleier, og at dette må antas å innebære den nødvendige miljøpåvirkningen.

Når det gjelder innholdet i bleier, fremhever klager at selv stoffer av antatt lav farlighetsgrad som holdes fuktig i kontakt med et diebarn i 3 år, kan gi interessante helseeffekter. Klager mener derfor informasjonskravet for sammensetningen i bleier må veie spesielt tungt sammenlignet med andre produkter, og viser til at det har vært en betydelig økning i allergi hos barn de siste tiår. Klager påpeker at det ikke finnes godkjennelsesprosedyrer for bleier og stiller seg tvilende til om produsenten har troverdige data som belyser monomerandeler og spaltningsprodukter etter temperert lagring av bleier med urin. Det vises til at slike data er helt

avgjørende for å kunne fastslå om bleier er ufarlige eller om de utgjør et av dagens mest omfattende helseproblemer.

Det vises for øvrig til klagen.

Innklagedes anførsler

SCA anfører at den nødvendige påvirkning på miljø og helse ikke foreligger, og at virksomheten derfor ikke er forpliktet til å besvare klagers henvendelse. Virksomheten har likevel valgt å gi klager noe informasjon, men mener den ikke er forpliktet til å gi klager opplysninger utover det han allerede har mottatt. Bedriften understreker at den har gitt klager informasjonsmaterieell, opplysninger om at virksomheten ikke forårsaker kvikksølvutslipp, besvart hvorfor bleiene blekes, samt gitt opplysninger om hva bleiene i det vesentligste inneholder.

Innklagede viser til at miljøinformasjonsloven § 9 pålegger virksomheter å ha kunnskap om miljøforhold i egen virksomhet som "kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet". Det fremholdes at loven ikke angir hvilken fremgangsmåte som skal benyttes for å oppfylle denne kunnskapsplikten, og virksomheten må derfor selv kunne vurdere hvordan plikten skal oppfylles. SCA avviser at selskapet ikke har foretatt de vurderingene loven krever og viser til sin redegjørelse for undersøkelser og tester virksomheten gjennomfører.

I forhold til miljøinformasjonsloven § 16 påpeker selskapet at dens egen oppfatning av virksomhetens miljøpåvirkning ikke er avgjørende i forhold til bestemmelsen, da en slik forutsetning ville kunne hindre allmennheten tilgang på miljøinformasjon. Ordet "kan" i bestemmelsen innebærer etter virksomhetens vurdering at det ikke er en forutsetning for å kreve informasjon at påvirkningen er dokumentert eller at det foreligger sannsynlighetsovervekt for at det foreligger en påvirkning. Slik SCA oppfatter bestemmelsen, må imidlertid ubegrunnede påstander om at forhold ved virksomheten påvirker miljøet på den måten som er beskrevet i § 16, kunne avvises dersom de ikke er korrekte eller bygger på rene hypoteser. Dersom en virksomhet, etter å ha vurdert hvorvidt forhold ved dens virksomhet kan ha en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet på en grundig og samvittighetsfull måte, finner at det ikke finnes slike forhold ved dens virksomhet, må den som utgangspunkt kunne avvise et krav om opplysninger etter § 16.

SCA påpeker at det i denne saken verken foreligger dokumentasjon eller andre holdepunkter som tilsier at SCAs produkter og/eller innsatsfaktorer skal ha en virkning som nevnt i § 16. Virksomheten mener derfor klagers krav om miljøinformasjon må avvises.

I forhold til produktkontrolloven fremholder SCA at de ikke produserer bleier som "medfører helseskade, eller miljøforstyrrelse", jf. produktkontrollovens 10, jf. § 1. Et krav på dette grunnlag må derfor også avvises.

Det vises for øvrig til klagen.

Nemndas vurderinger

Det første spørsmålet nemnda må ta stilling til, er om begjæringen om informasjon skal behandles etter produktkontrollovens eller miljøinformasjonslovens regler. Av produktkontrolloven § 10 følger at enhver har rett til å få informasjon, blant annet om hvorvidt produktet inneholder komponenter eller har egenskaper som kan medføre helseskade eller

miljøforstyrrelse, med andre ord at en har rett til å få det som i forarbeidene omtales som såkalt produktspesifikk informasjon. Det følger av loven § 2 at med produkt menes råvare, hjelpestoff, halvfabrikat og ferdig vare av ethvert slag.

Klager har rettet fem krav om informasjon til virksomheten som i stor grad etterspør informasjon om innsatsfaktorer og stoffer som inngår i bleiene virksomheten produserer. Spørsmålene 1–4 angår etter nemndas vurdering komponenter og egenskaper ved produktet, jf. produktkontrollloven § 10 bokstav a. Disse spørsmålene skal derfor behandles etter produktkontrollovens regler. Spørsmål nr. 5 består av to deler. Den første delen av spørsmålet omhandler eventuelle vurderinger av produkter/innsatsvarer som er utført av kvalifisert personell som bes identifisert med navn og utdanning. Spørsmålet må ses i sammenheng med de øvrige spørsmålene. Etter nemndas vurdering er dette rettet til virksomheten for å underbygge og kvalitetssikre de øvrige spørsmålene, og det er derfor naturlig at dette også behandles sammen med de øvrige kravene om informasjon etter produktkontrollovens bestemmelser. Den andre delen av spørsmålet omhandler analyser av reaksjonsprodukter etter lagring med urin. Etter nemndas vurdering må dette også anses for å falle inn under bokstav a om egenskaper ved produktet, jf. produktkontrollloven § 10 bokstav a. Alle kravene om informasjon skal derfor vurderes etter produktkontrollovens regler.

Det neste spørsmålet nemnda må ta stilling til er om den etterspurte informasjonen angår komponenter eller egenskaper ved produktet som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse, jf. produktkontrollloven § 10, jf. § 1. Utgangspunktet er at det er virksomheten som må sannsynliggjøre at den ikke er omfattet av lovens bestemmelse. I denne forbindelse viser nemnda til uttalelser i tidligere vedtak 2004/03 (Swix Sport AS). Dessuten bemerker nemnda at det er fremholdt i NOU 2001:2 s. 72 at opplysningene som etterspørres må skaffes til veie av dem som er nærmest til å ha kunnskapen.

Det nærmere spørsmålet nemnda må ta stilling til, er følgelig om det materialet virksomheten har fremlagt, godtgjør at den ikke er omfattet av loven, med andre ord at produktene ikke kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse. Virksomheten viser til at produktsikkerheten for de produktene de produserer, garanteres gjennom et omfattende sikkerhetsarbeid for å oppfylle gjeldende regelverk, og til at innsatsfaktorene vurderes ut fra kjemiske egenskaper, renhet, toksikologiske testresultater og opplysninger i den vitenskapelige litteraturen. Dessuten har virksomheten gitt opplysninger om at bleiene hovedsakelig består av faste polymerer og cellulosefibre fra trær, og den har gjort rede for de undersøkelsene som er foretatt. Videre er det fremhevet at virksomheten følger kontinuerlig med i de vitenskapelige debattene og kjøper råvarer ut fra strenge spesifikasjoner. Nemnda har ikke holdepunkter for å anta at opplysningene virksomheten har gitt, ikke er korrekte.

Etter nemndas vurdering må det legges vekt på at virksomheten oppfyller gjeldende regelverk for produktsikkerhet. Nemnda bemerker i denne sammenheng at dette ikke i alle tilfeller vil være avgjørende for om virksomheten har sannsynliggjort at produktet ikke medfører helseskade eller miljøforstyrrelse.

Etter en samlet vurdering av opplysningene som er fremlagt av virksomheten og den sakkyndiges vurderinger, finner nemnda at det er godtgjort at produktet ikke kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse, jf. produktkontrollloven § 10, jf. § 1. Nemnda finner imidlertid grunn til å påpeke at virksomheten med enkle midler kunne ha konkretisert

informasjonen og i større grad underbygget og dokumentert sine synspunkter. Dette kunne eksempelvis vært gjort ved å henvise til relevant vitenskapelig litteratur og relevante vitenskapelige fora samt til de undersøkelsene virksomheten selv har gjort i forhold til lavmolekylære komponenter. Nemnda ser det også som uheldig at relevant informasjonen ble gitt sent og først etter at klagen ble oversendt nemnda.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet § 19 fattes følgende vedtak:

- Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages. Vedtaket regnes som særlig tvangsgrunnlag etter lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) kap. 13 og kan bringes inn for domstolene.

Oslo, 24. mai 2005

Mette Cecilie Greve
Nestleder

Line Andersen

Anne Lill Gade

Eli Heiberg

Svein M. Søgne